

Türkiye’de Müzik Müzeleri

Musicology Museums in Turkey

Giraycan AYTAÇ¹

Özet

Toplumların gelişmesinde önemli rol oynayan müzeler, toplum kültürlerini gelecek nesillere aktaran kurumların başındandır. Müzik müzeleri de toplum kültürünün gelecek nesillere aktarılması amacıyla açılmış en önemli müzelerdendir. Dünya müzik müzeleri birliğine bağlı elli tane müzik müzesi bulunmaktadır. Ülkemizde ise bu birliğe bağlı müze bulunmamaktadır. Dünyanın en büyük uygarlıklarına ev sahipliği yapmış olan Anadolu toprakları müzik alanında oldukça zengin materyallere sahiptir. Ancak ülkemizde “Ulusal Müze” nitelikli müzik müzesi yoktur. Ülkemizde “Ulusal müze” nitelikli müzik müzesi açma girişimleri olmuş fakat çeşitli nedenlerle iptal edilmiş veya ertelenmiştir. Ülkemizde Müzik müzeciliği “Ulusal Müzeler Birliğine” bağlı olmadan devlet kurumlarınca veya özel kurumlar tarafından yapılmaktadır. Bu metinde “Dünya Müzik Müzeleri Birliğine” bağlı üç müze incelenmiş daha sonra ülkemizde açılması planlanan müzik müzesi çalışmaları ve müzik temalı müzeler aktarılmaya çalışılarak, Ülkemizde bulunan üç müzik temalı müze ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Müzik Müzesi, Materyal, Müze, Kültür, Envanter

---

¹ Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi.
Giraycan05@gmail.com

Abstract

Museums that play an important role in society's development, leads the institutions that pass the society cultures to next generations. Music museums are also one of the most important museums, in order to pass societies culture to upcoming generations. 50 Music Museums are members of CIMCIM (International Committee of Museums and Collections of Instruments and Music). There aren't any members from our country. The Anatolian Territories that household the greatest civilizations has many rich materials about music. However, there's no music museum that is qualified as a National Museum in our country. There were a few attempts of opening one, but they were cancelled or delayed due to various reasons. Music Museology is done by government or individuals that are not a member of the ICOM (International Council of Museums). In this text, 3 CIMCIM member museums are examined, then 3 music themed museums that are planned to be open are explained and 3 museums that are currently available in our country have a detailed explanation.

Keywords: Music Museum, Material, Museum, Culture, Inventory

GİRİŞ

Müze sözcüğü, mitolojideki müzik ve ilham perileri olarak bilinen “Musalar”dan gelir. Grek dilinde İlham perileri (Mousa’lar) nin evi ya da “bilimler tapınağı” anlamındaki “mouseion” kelimesinden türetilmiştir. Kelime “museum” şeklinde Latince’ye ve diğer dünya uluslarının dillerine de geçmiştir².

Müze anlayışı ve değerlerindeki değişime paralel olarak, müzeler farklı bakış açılarıyla tanımlanmaktadır. Nitekim müzeye dair uluslararası literatürde ortak bir tanım bulunmamaktadır³. Buna karşın, ICOM (Uluslararası Müzeler Komitesi) müze kavramının evrensel tanımını yapmaya çalışmış ve bu tanımları yıllar içerisinde geliştirmiştir. Kurulduğu 1946 yılındaki ilk tanımda, müzelerin halka açık ve koleksiyon odaklı kurumlar olduğunun altı çizilmiştir. 1956 yılında ise “Müze, kültürel değer taşıyan unsurlardan oluşan bir bütünü, türlü biçimlerde korumak, incelemek, değerlendirmek ve özellikle halkın beğenisinin yükselmesi ve eğitimi için sergilemek amacıyla toplum yararına sürekli yönetilen bir kurumdur” şeklinde geliştirilmiş ve müzelerin kültür ve eğitim amaçlı kurumlar olduğuna vurgu yapılmıştır⁴.

İngiltere’deki Müzeler Derneği; “Müzeler, insanların ilham almak, öğrenmek ve zevk almak için, koleksiyonlarını keşfetmelerine imkân verirler. Müzeler, toplum için himaye ettikleri, sanat eseri ve örneklerini toplayan, koruyan ve ulaşılabilir yapan kuruluşlardır” şeklinde tanımlamıştır⁵.

Amerikan Müzeler Derneği ise, “Müze”yi aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

“Müze, topluma açık, toplum çıkarları çerçevesinde yönetilen, federal ve eyalet vergilerinden muaf olan sanatsal, bilimsel, tarihsel ve teknolojik materyaller de dâhil olmak üzere eğitimsel ve kültürel değerlere sahip nesne ve örnekleri koruyan, muhafaza eden, inceleyen, yorumlayan, bir araya getiren ve toplumun öğrenmesi ve eğlenmesi için sergileyen, kar amacı gütmeyen daimi bir kurumdur”⁶.

Hasan Tahsin Uçankuş’un Bir İnsan ve Uygarlık Bilimi Arkeoloji isimli kitabında bulunan müzecilik tanımı ise “Geçmiş çağların, dönemlerin, insanların sanatsal, tarihsel,

---

² Uslu, 2008, 31.

³ Ginsburgh, 1997, 15.

⁴ Kartaler Çınar, 2009.

⁵ Demir, 1998.

⁶ Demir, 1998.

bilimsel, kültürel kısaca uygarlık ürünlerini derleyen, koruyan ve bunlardan koleksiyonlar meydana getirerek depolayan ve sergileyen, halka açık resmi ya da özel sanat, bilim ve kültür kuruluşları” şeklindedir⁷.

Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün kendi internet sitesinde yaptığı müzecilik tanımında; “müze, uygarlık tarihine ait her türlü objenin, bilimsel kurallar altında sergilenerek, halkın beğeni ve kültürel birikimini zenginleştiren, araştırmacıların çalışmalarını kolaylaştırıcı ve geliştirici tarihi verilerin gelecek kuşaklara aktarıldığı mekân” olarak tanımlanmıştır⁸.

Türk Dil Kurumu ise müzeyi, “Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı” olarak tanımlar⁹.

Görüldüğü gibi müzeler üzerine farklı tanımlar yapılmaktadır. Ancak, tanımlardaki ortak noktanın müzeleri diğer kuruluşlardan farklı yapan faaliyetleri üzerinde durmaları olduğu söylenebilir. Bu faaliyetler; korumak araştırmak ve iletmek/anlatmak olarak sıralanabilir¹⁰. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurulduğunda karşımıza çıkan sonuç müzelerin dünya kültür mirasının korunduğu mekânlar olarak tanımlanmasıdır.

Müzecilikte sanata yönelim ise 1860-1914 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri; Metropolitan, Boston, Chicago, Philadelphia sanat müzeleri ile başlamış ve bu yönelim birçok müze türünün ortaya çıkmasına neden olmuştur. Özlem Uslu Doktora Tezinde bu müze türlerini aşağıdaki gibi sıralamış ve tanımladığıdır¹¹:

1. Koleksiyonlarına Göre Müzeler
2. Bağlı Oldukları İdari Birimlere Göre Müzeler
3. Hizmet Ettikleri Bölgeye Göre Müzeler
4. Hitap Ettikleri Kitleye Göre Müzeler
5. Koleksiyonlarını Sergiledikleri Mekânlara (Ortama) Göre Müzeler

⁷ Uçankuş, 2001.

⁸ <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,4322/muzecilik-faaliyetleri.html>.

⁹ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fc605f6c18c31.8600636.

¹⁰ Ginsburgh, 1997, 30.

¹¹ Uslu, 2008.

Bu tanımlar ve müze türlerinden yola çıktığımızda “müze” anlayışının özünde yatan en büyük etken ulusal bilinç kazandırma olgusudur diyebiliriz. Bir ulus kendisini en iyi tarihine bakarak tanımlar, tarihin ise görsel öğeleri müzelerdedir.

Türkiye’de müzeciliğin esasları 21.07. 1983 tarihinde TBMM tarafından kabul edilen ve 23.07.1983 tarihinde Resmi Gazete’nin 18113 numaralı sayısında yayınlanan “2863” numaralı “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu” ’nunda belirtilmiştir. Kanunun 4, 5, 23, 24, 25, 26, 30, 33 ve 41. maddeleri ile ilgili yönetmelikler ve müzeler iç hizmetler yönetmeliği hükümleri gereğince hazırlanmıştır¹². Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Bakanlık Teftiş Başkanlığınca hazırlanmış ve Bakanlık makamının 21.03.2001 tarihli onayıyla yürürlüğe girmiş olan Müzecilik Kılavuzu ise Türkiye’de Müzeciliğin yasal düzenlemesini anlatmaktadır.

Ülkemizde bulunan müzelerin teşkilatlanma yapısına bakacak olursak müzeleri dört ana başlıkta gruplandırabiliriz:

1. Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı: TBMM’nin 03.03.1924 tarihinde çıkarttığı 431 sayılı Yasada Halifelik kaldırılmış ve Padişahların Saraylarının her türlü emlak ve mefruşatı millete devredilmiştir¹³. 18.01.1925 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile bu sarayların idaresi Milli Saraylar Müdürlüğü yönetimine bırakılmıştır¹⁴. 13.10.1983 tarihinde yürürlüğe giren “2919” sayılı “TBMM Genel Sekreterliği Teşkilat Yasası” ile Daire Başkanlığı konumuna getirilmiştir¹⁵. 16.07.2018 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile Cumhurbaşkanlığına bağlanmıştır.
2. Türkiye Cumhuriyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü: TBMM’nin 02.05.1920 tarihinde “Büyük Millet Meclisi İcra Vekillerinin Suret-i İntihabına Dair Kanun” çıkartılarak 11 kişilik İcra Vekilleri Heyetine Şer’iyye ve Evkaf Vekâleti de alınarak vakıf işleri bu Vekâlet tarafından yürütülmesi kararını almıştır. Şer’iyye ve Evkaf Vekâletinin 03.03. 1924 tarihli ve “429” sayılı Yasa ile kaldırılmasıyla görevleri Başbakanlığa bağlı Vakıflar Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. “Vakıflar İdaresinde asıl

---

¹²

<http://dosim.kulturturizm.gov.tr/TR/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFAAAF6AA849816B2EF3143C82B059938A>

¹³ <http://www.tbmm.gov.tr/d22/2/2-0449.pdf>

¹⁴ <http://www.tbmm.gov.tr/d24/2/2-0092.pdf>

¹⁵ <http://www.tbmm.gov.tr/genser/e5.html>

değişiklikler, 5 Haziran 1935 tarihinde yürürlüğe giren “2762 sayılı Vakıflar Kanunu” ile yapılmıştır¹⁶.

Türkiye Cumhuriyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü, görevlerinden birini de şu şekilde anlatmaktadır: “Vakıflar Genel Müdürlüğüne bir görev olarak tevdi edilen vakıf eski eserlerimizi korumak, kollamak, gelecek nesillere ulaştırma görevi, bu eserlerin bütün insanlığın kültürel mirası olduğu düşünüldüğü zaman, başta mülkî amirler, belediyeler olmak üzere bütün vatandaşlarımız tarafından top yekûn korunması gerek.”¹⁷.

Bu bağlamda müze açma ve yönetme yetkisini amaç edinmiş Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü’ müze açmak amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı’na başvurarak Vakıf mallarını “Özel Müze” haline getirme kararı almıştır. 16.04.2017 tarihli referandumuyla birlikte Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesinin ardından 15.07.2018 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile Vakıflar Genel Müdürlüğü tüm yapısıyla beraber Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlanmıştır. Ancak kendi müzeleri Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesi altında devam etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı: 16.04.2003 tarihli 4848 sayılı kanun ile kurulmuş olan Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın amacı yine aynı sayılı kanunda belirtilmiştir¹⁸.

Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı kendisine bağlı müzelerin faaliyetlerini denetlemek amaçlı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü kurmuştur. Genel Müdürlüğün Osmanlı İmparatorluğu dönemine dayanmaktadır¹⁹. Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan ve denetlemesi devlet tarafından yapılan müzeler şu şekilde kategorilemiştir:

- a. Müzeler:** Bu müzeler Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığının işletmesinde bulunan ve ülke içine yayılmış müzelerdir. Ülkemizde Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığının toplam 199 adet müzesi bulunmaktadır²⁰.

Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığının işletmesinde ve denetiminde bulunan müzeler ise koleksiyonlarına göre gruplandırılmıştır.

¹⁶ <http://www.vgm.gov.tr/sayfa.aspx?Id=3>

¹⁷ <http://www.vgm.gov.tr/sayfa.aspx?Id=3>

¹⁸ <http://www.kulturturizm.gov.tr/TR,22959/kurulus-amaci-ve-gorevleri.html>

¹⁹ <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,43034/tarihce.html>

²⁰ <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR-43253/bakanligimiza-bagli-muzeler.html>

- b. Özel Müzeler:** Kamu Kurum ve Kuruluşları, gerçek ve tüzel kişilerle vakıfların kendi hizmet konuları veya amaçlarını gerçekleştirmeleri amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığına başvurmaları halinde özel müze açmalarına izin verilmektedir.

Özel Müze kurma isteklerini konu alan başvurular 2863 sayılı Kanun ve buna bağlı çıkarılan “Özel Müzeler ve Denetimleri Hakkında Yönetmelik” hükümleri doğrultusunda incelenmekte olup müzenin yeterli nitelik ve nicelikte bulunması durumunda izin verilir. Bu müzelerde taşınır kültür varlıklarının korunması devlet müzeleri statüsünde olup kendisine en yakın devlet müzesi bünyesinde denetlenir. 02.11.2018 tarihi itibari ile 252 adet özel müze bulunmaktadır²¹.

- c. Sanal Müzeler:** Yirminci yüzyılın ikinci yarısında teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkan sanal müzeler Schweibenz tarafından “değişik medya imkânlarından faydalanılarak hazırlanmış sayısal nesnelere ve bunlara ait bilgileri barındıran, ziyaretçi ile iletişimin kesintisiz olması ve muhtelif erişim şekillerini karşılamak için alışıldık iletişim metotlarının ötesine geçen, dünya çapında erişimini olanaklı kılmak amacıyla fiziksel anlamda bir mekâna ihtiyaç duymayan müzeler” şeklinde tanımlanmaktadır²².

Ülkemizde ise Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Sanal Müzelerin çoğunluğu, bakanlık işletmesindeki müzelerin panoramik görüntülerinden oluşmaktadır. Günümüzde 30 tane müzesinin panogramik görüntüsü bakanlığın internet sitesinden sanal müze olarak paylaşılmaktadır²³.

- d. Yasal Statüde Müze Olmayan Kurumlar:** Müze ölçütlerini bünyesinde barındıran fakat gerek Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığının “Müzecilik Kılavuzunda belirtilen maddelerin ağırlığı gereğince gerekse ilgili kurumun “Yasal Müze” olma konusunda maddi olanaklarının yetmemesi nedeniyle bu statüde olmayan yüzlerce müze bulunmaktadır. Bu kurumlar, çeşitli vakıflara, araştırma merkezlerine, belediyelere ve üniversitelere bağlıdır ve bağlı olduğu kurumca kendisine bir kurum kimliği verilmiştir.

---

²¹ <http://www.kulturturizm.gov.tr/TR,8897/muzeler.html>

²² Shweibenz, 2004.

²³ <http://www.kultur.gov.tr/TR-96600/muzeler.html>

MÜZİK MÜZELERİ

Koleksiyonlarına göre gruplandırılan müzeler grubundan olan müzik müzeleri çalışmamızın temelini oluşturmaktadır. Müzik müzeleri ICOM (Uluslararası Müzeler Konseyi)'a bağlı CIMCIM (Dünya Müzik Müzeleri Birliği) bünyesi altında toplanmaktadır. Dünya Müzik Müzeleri Birliği Başkanı Kenneth Moore, müzik müzelerinin tanımını “müzecilik dünyasında müzikle ilgili mirası yönetmeye adanan yerler” olarak yapmıştır²⁴. Dünya Müzik Müzeleri Birliği'ne bağlanabilmek içinse bazı standartlar gerekmektedir. Bu standartların başında belirtilen ise Uluslararası Müzeler Konseyine bağlanmaktır. Bunun dışında ise Ulusal ve Uluslararası müzik mirasının doğru yönetilmesiyle ilgilidir ve denetimi Uluslararası Müzeler Konseyi tarafından yapılmaktadır. Ülkemizde bu birliğe bağlı bir müzik müzesi bulunmamaktadır. Bu birliğe bağlı Ulusal nitelikli üç müzik müzesi incelenmiştir.

İsveç Stockholm müzik müzesi, 1899 yılında kişisel bağışlar ve hediyelerle elde edilen 200 enstrümanlık koleksiyonu ile kurulmuş ve 1901 yılında halka açılmıştır. Müze devletin Avrupa'daki müzeler hakkındaki farkındalığını artırmakla birlikte koleksiyonları ile ilgili bazı temel fikirler belirlemiş; müzik ve tiyatro ile ilgili İsveç kurumlarına ait olan bestecilerin özel eşyaları gibi eserleri toplayarak materyal listesine eklemiştir. Yaklaşık olarak 6000 enstrümana ulaşan koleksiyonda İsveç sanat müziğinden başka, Avrupa, Asya ve Afrika'dan 1600-1900 yılları arası geleneksel ve popüler müzik materyalleri de sergilenmektedir²⁵.

Belçika, Brüksel Müzik Enstrümanları Müzesi, kavramsal tasarımına ve eser alımına yön veren kesin ve geleneksel görüşlere ve kurallara sahip olan müze 1500 adet enstrümanı ile tarihsel ve sistematik bir tur yaratmak amacıyla tasarlanmıştır. Zemin katta Belçika, Avrupa ve Avrupa dışındaki bölgelerden popüler ve geleneksel çalgılar sergilenmektedir. Birinci katta ise 20. yüzyıla kadarki antik çağlardan enstrümanlar sergilenmekte olup, ikinci kat Belçika ve Avrupa'daki yaylı sazların ve klavyeli enstrümanların sistematik gelişimini göstermek için tasarlanmıştır. Bodrum katında ise mekanik enstrümanlar sergilenmekte ve ayrıca ziyaretçilerin bilgisayarlar ile kendi müziklerini yapmayı deneyebilecekleri bir ses stüdyosu da bulunmaktadır. Bu bölüm daha çok çağdaş müzik ve müzik aletleri üzerine yoğunlaşmıştır²⁶.

²⁴ Moore, Türkiye'de Müzik Kültürü Kongresi Bildirileri, 2011.

²⁵ Gün, 2008.

²⁶ Gün, 2008.

Daha sonraki yıllarda Belçika, Brüksel Müzik Enstrümanları Müzesi eser alım politikasını değiştirmiş, tarihi ve bölgesel olarak özellikle Belçika ve Avrupa'daki müzik enstrümanlarına olan ilgisini kaybetmiştir. Müze alanının genişliğini de kullanarak dünyanın her yerinden çeşitli müzik enstrümanı materyal listesine katmayı hedeflemiştir²⁷.

Berlin Müzik Enstrümanları Müzesi, 16. ve 20. yüzyıllar arasındaki Avrupa'daki sanat müziği eserlerinden ve enstrümanlardan oluşan 3000 eserlik bir koleksiyona sahiptir. Burada Belçika, Brüksel Müzik Enstrümanları Müzesinde olduğu gibi tarihsel ve sistematik bir tur yaratmak amacıyla tasarlanmıştır²⁸. Fakat Belçika, Brüksel Müzik Enstrümanı Müzesi ile karşılaştırsak Berlin'deki müze kapsam açısından dar bir alana sahiptir²⁹.

TÜRKİYE'DE MÜZİK MÜZESİ

Türkiye'de Müzik Müzesiyle ilgili ilk proje 1996 yılında başlamıştır. 1999 yılında ise dönemin Kültür Bakanı İstemihan Talay Müzik Müzesinin Yıldız Sarayı'nda açılmasının kesinleştiğini açıklamıştır. Fakat bu ilk proje, 2006 yılına kadar hayata geçirilememiştir. 2006 yılına gelindiğinde ise müzik müzesi projesi yeniden gündeme getirilmiştir. Dönemin Kültür Bakanı Atilla Koç tarafından müzikolog Oğuz Elbaş'ın koordinatörlüğünde yeni bir proje başlatılmasına karar verilmiştir. Aynı yılın Mayıs ayında "Türkiye'de Müzik Kültürü" isimli bir uluslararası bir müzik kongresi düzenlenmiştir. Hemen ardından 15 Ağustos 2006 tarihli 26260 sayılı Resmi Gazetenin 10830 sayılı Bakanlar Kurulu kararınca İstanbul'da bir müzik müzesi kurma kararı alınmıştır (Bkz. Ek). Ancak günümüze gelindiğinde bu müze kurulamamıştır. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne hazırlanan Müzik Müzesi projesinde İstanbul'un Üsküdar ilçesindeki eski Tekel Binası yer olarak gösterilmiş fakat uzmanların deniz kenarına müzik müzesi kurulmasını sakıncalı bulmasıyla projenin İstanbul Topkapı Sarayı Sur-i Sultan-i içerisindeki Eski Sağlık Meslek Yüksek Okulu binasının yer olarak gösterilmesine karar verilmiştir. Sorun bunlarla kalmamış, ülkemizdeki birçok müze bünyesinde bulundurduğu müzik materyallerini kurulacak olan bu müzeye vermekten kaçınmıştır.

Anadolu topraklarındaki eski toplumların inanç ve eğlence dünyasında müziğin önemli bir yeri bulunduğunu göz önünde bulunduracak olursak müzik tarihi bakımından

---

²⁷ Visitor's Guide, 2000.

²⁸ Droysen ve Reber, 1996.

²⁹ Gün, 2008.

oldukça zengin olduğumuz bir gerçektir. Bu köklü zengin tarihten günümüze gelen müzik materyallerinin sayısının 8000 olduğu bilinmektedir³⁰. Müzik Müzesi projesi günümüze geldiğinde Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığının Müzik Müzesi Müdürlüğü adı altında bir birim bulunmaktadır. Fakat müzesinin ne yeri ne de varlığı ortadadır³¹.

Türkiye’de Müzik Temalı Müzeler: Ülkemizde 2013 yılında açılan Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı İbrahim Alimoğlu Müzik Müzesi dışındaki müzik müzelerinin dar kapsama sahip oldukları görülmektedir. Ancak bu nedenle müzik temalı müzeler olarak tanımlamaktayız. Bunlardan dokuz adedi “Yasal Statüde Müze Olmayan Kurumlar” grubunda, üç adedi Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı grubunda, bir adedi ise Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı grubundadır. Müzik temalı müzeleri incelediğimizde sekiz tanesi bir müzisyenin ismine ithaf edildiğini, birinin Sanal Müze olduğunu, üçünün genel müzik müzesi olduğunu, bir tanesinin ise Etnografya müzesi niteliğinde olduğunu görmekteyiz.

Tablo 1: Türkiye’de Bulunan Müzik Müzeleri

Bulunduğu İl	Müze	Bağlı Olduğu Kurum
Afyon	İbrahim Alimoğlu Müzik Müzesi	Alimoğlu Kültür Sanat Araştırmaları Derneği
Ankara	Ahmet Adnan Saygun Müzesi	Bilkent Üniversitesi
Ankara	Milliyetçi Hareket Partisi Müzesi	Milliyetçi Hareket Partisi
İstanbul	Leyla Gencer Evi Müzesi	İstanbul Kültür Sanat Vakfı-Bakırköy Belediyesi
İstanbul	Barış Manço Evi Müzesi	Kadıköy Belediyesi
İstanbul	Aynalıkavak Musiki Müzesi	TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı
İstanbul	Dimitri Kantemir Evi Müzesi	Fatih Belediyesi
İzmir	Müziksev	İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı
Muğla	Bodrum Zeki Müren Sanat Müzesi	TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı
Sivas	Şarkışla Aşık Veysel Müzesi	TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı
Şanlıurfa	İbrahim Tatlıses Müzesi	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi
Osmaniye	Béla Bartók Müzesi	Osmaniye Belediyesi
	Sanal Müzik Müzesi	TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı

³⁰ Gün, 2008.

³¹ <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR-43253/bakanligimiza-bagli-muzeler.html>

Tabloda bulunan müzik temalı müzelerden müzisyen ismine ithaf edilmiş Ahmet Adnan Saygun Müzesi, devlet tarafından yönetilen ve genel müzik müzesi kabul edilen Aynalı Kavak Musiki Müzesi, vakıf tarafından yönetilen ve yine genel müzik müzesi olarak kabul edilen Müziksev müzeleri seçilmiştir. Bu üç müze seçilirken müzenin bağlı olduğu kurumlar dikkate alınmıştır. Üniversite yönetiminde, devlet kurumu yönetiminde ve vakıf yönetiminde olan üç ayrı müze ziyaret edilerek incelenmiştir.

Ahmet Adnan Saygun Müzesi- Ankara

Müze Bilkent Üniversitesi Ahmet Adnan Saygun Araştırma Merkezine bağlıdır. Müze sorumlusu Yelda Cavga'dan aldığımız bilgilere göre müzenin hikâyesi şöyledir: Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesine, Etno-müzikoloji Bölümü kurulması kararının ardından Bölüm Başkanlığına Saygun'un getirilmesi kararı alınmıştır. Ancak bölümün açılma çalışmaları sürerken 1991 yılında Ahmet Adnan Saygun aramızdan ayrılmıştır. Ölümünün ardından Nilüfer Saygun, eşinin tüm özel eşyalarını Üniversite'ye bağışlamış ve bunların sergilenmesini istemiştir. Bu olaydan sonra Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi bünyesinde bir Araştırma Merkezi kurarak 1995 yılında Ahmet Adnan Saygun Müzesini açmıştır. Müze 2010 yılının Kasım ayında Fakülte binasına taşınmıştır. Müze halka açık değildir. Ancak Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Dekanlığından alınan özel izinle gezilebilir.

Müze büyük bir odadan oluşmaktadır. Kapıdan girdiğiniz zaman sol tarafta bulunan üç kitaplıktan ikisinde Saygun'un özel kütüphanesi, son kitaplıkta ise kendisinin bazı eserleri sergilenmektedir. Odanın köşesinde bulunan raflarda Saygun'un özel plak arşivi hemen yanındaki vitrinde Saygun'a verilen armağanlar sergilenmektedir. Armağanlarının bulunduğu vitrinin hemen yanında bulunan ayaklı bir panoda ise bestecinin ölümü ile ilgili gazete haberleri yer almaktadır. Bu panonun hemen yanında cam bir dolap içinde bulunan cansız manken üzerinde bestecinin frakı sergilenirken, yine aynı dolabın içerisinde bazı özel eşyaları sergilenmektedir. Odanın diğer köşesine geldiğimizde ise vitrinde sergilenen özel eşyaları ve hatıralarını görmekteyiz. Köşenin hemen ardından Duvara asılı olan bir panoda besteciye ait teşekkür belgelerini ve bazı konser afişlerini görmekteyiz. Panonun hemen önündeki vitrinde ise Saygun'a verilen plaketter bulunmaktadır. Panonun yanında ise Saygun'un diplomaları ve belgelerinin sergilendiği bir pano daha bulunmaktadır, yine bu panonun önündeki vitrinde bestecinin metronomu, orkestra çubukları, flütleri, mini çalgıları, devlet nişanları ve bestecinin önemli bir eseri olan Yunus Emre Oratoryosunun Kaseti bulunmaktadır. Bu iki

vitrinin ortasında bulunan bir vitrinde ise bu Oratoryonun el yazmaları bulunmaktadır. Kapının hemen sağına geldiğimizde ise bestecinin piyanosunun sergilenmekte olduğunu görmekteyiz. Odanın tam ortasında ise Saygun'un çalışma masası, sandalyesi ve çantası sergilenmektedir.

Müze'nin materyalleri bunlarla kısıtlı değildir. Fakülte Dekanı Işın Metin'den aldığımız izinle, Dekan'ın odasının tam karşısında bulunan Ahmet Adnan Saygun Arşivi isimli odada bulunan sekiz adet dolabın içerisinde birçok el yazması ve özel fotoğraf bulunmaktadır.

Aynalıkavak Musiki Müzesi- İstanbul

Müze Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına bağlıdır. 2013 yılında Müze Koruma Amiri olan Cengiz Özsoy ve Müze Rehberi Osman Doğan'dan alınan bilgilere göre Aynalıkavak Kasrı, Bizans Devleti tarafından yaptırılmış ve II. Mehmed'in İstanbul'u fethetmesiyle Osmanlı İmparatorluğu Padişahlarının ilgisini çekmiştir. Birçok Padişah tarafından kullanılan Kasrın son şeklini III. Selim vermiştir. Tüm tarihi kaynaklarda belirtildiği üzere III. Selim müzisyen ve besteci bir padişahdır. Bu nedenle ve 1954 yılında Osmanlı Hanedan üyelerinden Gevheri Osmanoğlu'nun çalgı koleksiyonunu Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne bağışlamasıyla 1985 yılında müze haline getirilen Aynalıkavak Kasrı'nın alt katının Musiki Müzesi olarak değerlendirilmesi kararı alınmıştır. Müze Pazartesi günü hariç mesai saatleri içerisinde açıktır ve belli bir ücret karşılığı gezilebilir.

Aynalı Kavak Kasrı'nın ilk katı Musiki Müzesi olarak anılmamaktadır ancak bu katta gözden kaçmaması gereken iki nokta vardır. Bunlardan biri, Padişah'la görüşmek amacıyla kullanılan bekleme odasında II. Adülhamid'in konsol piyanosu sergilenmektedir. İkincisi ise, III. Selim'in beste odası ismini verdikleri odada hiçbir müzik materyalinin bulunmamasıdır. Alt kata indiğimizde ise bizi üç vitrin karşılamaktadır. Bu üç vitrinde de günümüzde de rahatlıkla bulabileceğimiz çalgılar sergilenmektedir. Ancak bunlar arasında ayrıcalıklı olan çalgılar ilk vitrinde bulunan Neyzen Tevfik'e ait neylerdir. Vitrinlerin sağında bulunan kapıdan içeri girdiğimizde ise Gevheri Osmanoğlu'nun koleksiyonunu görmekteyiz. Ortada bir büyük vitrin olmak üzere toplamda yedi adet vitrinden oluşan koleksiyonun ilk vitrininde fildişi işlemeli iki adet kemençe ve üç adet kemençe yayı, vitrinin hemen alt bölümünde iki adet ud bulunmaktadır. Arada maket çalgılardan oluşan küçük bir bölüm oluşmaktadır. İkinci vitrinde iki adet keman, keman yayı ve iki adet ud bulunmaktadır. Üç, dört ve beşinci dolapta ise hiçbir şekilde içeriğini göremediğimiz plaklar sergilenmektedir. Odanın ortasında bulunan

büyük vitrinde ise burju bölgesinde Tamburi Cemil Bey'in fotoğrafının bulunduğu bir tambur ve el yazması ve kopyalardan oluşan birçok belirsiz nota vardır. Bu tamburun kime ait olduğu müze yetkilileri tarafından bilinmemektedir.

Aynalıkavak Musiki Müzesi'nin "2863"sayılı kanun gereğince sergilenen ve sergilenmeyen tüm materyaller için bir kayıt defteri bulundurma zorunluluğu vardır. Ancak bu deftere ulaşabilmemiz için Milli Saraylar İdaresi Başkanı'nın izni gerekmektedir.

Müziksev- İzmir

Müze İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı'na aittir. Müze Güvenlik Birim Amiri Gökhan Karataş'tan alınan bilgilere göre müze binası 1840 yılında inşa edilmiştir. Cumhuriyet'in kurulmasıyla bina 1985 yılına kadar İş ve İşçi Bulma Kurumu olarak hizmet vermiştir. Uzun yıllar yıpratılmaya terk edilen yapı 2002 yılında dönemin İzmir Valisi Kemal Nehrozoğlu'nun önerisiyle Vakfa devredilmesi yönünde çalışmalar başlatılmış ve aynı yılda İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı'na devredilmiştir. Konak Belediyesi'nin maddi desteğiyle restore edilen bina 2007 tarihinde Vakfın hizmetine girmiştir.

Vakfın Basın ve Halkla İlişkiler uzmanı ve Müze'nin sorumlusu olan Sirel Ekşi'den alınan bilgilere göre, Müzenin ilk hazinesinin "Güner Özkan³² Koleksiyonu" olduğu ve çalgıların sergilendiği vitrinlerin tasarımlarının Vakfın Yönetim Kurulu Başkanı Filiz Sarper Eczacıbaşı'na ait olduğu öğrenilmiştir. Sirel Hanım, Müze'nin tek amacının çalgıları sergilenmesi olmadığını, Çağdaş Türk Bestecilerinin eserlerini bir araya getirerek notlarına ve kayıtlarına ulaşabilecek bir ortam oluşturulmaya çalıştıklarını belirtmiştir.

Müziksev ülkemizde bulunan Müzik Temalı Müzelerden farklılık göstermektedir. En temel farkı ise bir müzisyene ithaf edilmemiş olmasıdır. Bunun dışında verilen elektronik bir cihazla sergilenen her çalgının sesini duyma imkânı bulunmaktadır. Ülkemizde modern müzecilik olgusunu bünyesinde barındıran bir müzenin isminin Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı kayıtlarında bulunmamasının nedeni ise vakfın böyle bir girişimde bulunmamasından kaynaklanabilir. Müzeyi gezmek belirli bir ücret karşılığındadır.

Müze iki ayrı bölümden oluşmaktadır. Çalgıların sergilendiği bölüm ve Türk Bestecilerinin eserlerini bir araya getirerek notlarının ve kayıtlarının arşivlendiği ve kayıt edildiği bölüm. Çalgıların sergilendiği bölüm iki kattan oluşmaktadır. İlk kattan içeri girer girmez size bir "Müziksev Katalog" isimli bir kitapçık verilmektedir. Bu kitapçıkta ilk katta

---

³² 1978-2007 yılları arasında Kültür Bakanlığında görev yapmış bir koleksiyoner.

sergilenen tüm envanterlerin bilgileri bulunmaktadır. İlk katta üç oda bulunmaktadır. Kapıdan içeri girer girmez sağda 1.vitrini görmekteyiz. 1. vitrin “Antik Telli Çalgılar Grubu” adındadır. İçerisinde, çeng, antik lir, Hermes’in liri ve antik arp bulunmaktadır. Sonrasında girilen birinci odada bulunan 2. vitrin “Orta Asya Rûbab-Yatık Çalgı Grubu” adındadır. İçerisinde yatugan, Özbek Rûbabı, Afgan Rûbabı bulunmaktadır. 3.vitrin ve 4. vitrin “Orta Asya Tellileri Grubu” adındadır. İçerisinde Özbek Tanburu, koçgarca, Kaşgar Rûbabı, Özbek Koçgarçası, iki adet çöğür, dombra (Kilim Motifli), dombra, komuz (Kırgız Çalgısı), dütar bulunmaktadır. İkinci odaya geldiğimizde 5. vitrin “Santur Grubu” adını almıştır. Santur (Osmanlı Tipi), Uygur Kanunu ve zihlerden oluşmaktadır. 6. vitrin “Vurmalılar Grubu” adındadır. İçerisinde iki adet kudüm, asma davul, zurna, halay zurnası, Azerbaycan Curan Zurnası, ney bulunmaktadır. 7. vitrin “Üflemeliler Grubu” adını almıştır. Beş adet dilsiz kaval, dört adet mizmar, iki adet nefir (Derviş Düdüğü), dört adet mey, argun, üç adet sipsi, üç parçalı dilsiz kaval, iki adet ney, iki adet kartal kanadı çığırtma, kemik düdük (Kemik Çığırtma), dört adet dilli kaval, ney (Bolahenk nisfiye), üç adet dilli kavaldan oluşmaktadır. 8. vitrin “Türk Sanat Müziği Çalgıları Grubu” adındadır. İçerisinde lavta, klasik kemençe, tambur, cümbüş, ud, kanun, zilli def bulunmaktadır. 9.vitrin isimlendirmemiş ve kategorilendirilmemiştir. 9. vitrin Uygur Giçek, hegit (Yörük Kemanesi), Karadeniz Kemençesi, klasik kemençe, kuş başlı kıl kopuz, tırnak kemane, kemane ve rebaptan oluşmaktadır. 10.vitrin Kanuni Besteci İsmail Olcay’ın Özel Tasarım Türk Sanat Müziği Çalgılarından oluşmaktadır ve içerisinde kemençe ve kemane bulunmaktadır. İkinci odadan çıkıp üçüncü odaya geçerken karşımıza numaralandırılmamış bir vitrin çıkmaktadır. Bu vitrinde bir çalgının yapım aşamasında geçirdiği tüm evreler sergilenmiştir. Müze Güvenlik Birim Amiri Gökhan Karataş’tan aldığımız bilgilere göre bu vitrin üç ayda bir değiştirilmektedir. Üçüncü odaya geçtiğimizde karşımıza ilk olarak 11. vitrin çıkmaktadır. “Bağlama Grubu” olarak isimlendirilen vitrininin içerisinde, ceviz dilimli bağlama, parmak curası (3Telli), Türkmen Dutarı, cura, iki adet bağlama ve çöğür bulunmaktadır. 11. vitrinin devamı olan 12. vitrinde bağlama, balta tipi cura, cura (kabak saz), cura, bağa cura, üç telli saz bulunmaktadır. 13. vitrin “Minyatür Çalgılar Grubu” adındadır. Vitrinde birçok Minyatür Çalgı sergilenmiştir. 14. vitrin “Azeri Çalgılar Grubu” olarak isimlendirilmiştir. İçerisinde iki adet tar, âşık sazı, kemençe, garmon ve Özbek Defi bulunmaktadır.

İkinci kata çıkarken merdiven arasında duvara monte edilmiş ve numaralandırılmamış vitrinde bir aşağı katta sergilenmekte olan çalgıların benzerlerinin sergilenmekte olduğunu görmekteyiz. İkinci katın ilk odası mini bir sinevizyon odasıdır.

İkinci oda ise keşif odası amaçlıdır. Burada müzeyi gezmeye gelen konukların denemesi amacıyla piyano, tumbalar ve darbuka sergilenmektedir. Çocukların ilgisini çekmek amacıyla da “Müzik Temalı Gölge Oyunu Karakterleri” yerleştirilmiştir. Üçüncü oda Çalgı Yapım Atölyesi niteliğindedir. Bu odada çalgı yapım için gerekli bazı aletler ve bazı ağaçlar sergilenmektedir. Yine ara koridorda, duvara monte edilmiş ve numaralandırılmamış vitrinde, bir alt katta sergilenmekte olan çalgıların benzerlerinin sergilenmesi tercih edilmiştir. Dördüncü odada duvara monte edilmiş toplam dört adet vitrin bulunmaktadır. Bu vitrindeki envanterlerle ilgili bilgi verilmemektedir ancak buradaki birçok çalgıda alt katta sergilenmekte olan çalgılardandır.

Türk Bestecilerinin eserlerini bir araya getirerek notlarının ve kayıtlarının arşivlendiği ve kayıt edildiği bölüme ise birinci bölümden dışarı çıkarak ulaşabiliyorsunuz burada profesyonel bir ses kayıt stüdyosu, notaların arşivlendirildiği dolaplar ve konferans salonu bulunmaktadır. Müziksev koleksiyonun tamamına yakını sergilenmektedir ve çalgıların bakımı için bünyesinde lutiye bulundurmaktadır.

Diğer Müzeler

Diğer müzelerden de kısaca söz edecek olursak Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı bünyesinde kurulan İbrahim Alimoğlu Müzik müzesi ülkemizde bulunan en büyük müzik müzesidir. Alman koleksiyoner Wolfgang Ott’un desteğiyle kurulan müzede birçok enstrümanın yanı sıra plaklar, antika değere sahip gramafonlar, Ülkemize katkısı olmuş sanatçılarımızın bazı kişisel eşyaları sergilenmektedir³³.

Milliyetçi Hareket Partisi Müzesi, Parti Genel Merkezinde Gün Sazak Konferans Salonu’nun fuaye alanında bulunan geniş bir müze Türk Kültürünü aktaran Etnografya Müzesi niteliğindedir. Müze’de Ali Özaydın’ın koleksiyonu olan Türk Kültürüne ait birçok çalgı sergilenmekte olup müzesinin devamında ise Türk halk kültürüne ait yöresel kıyafetler sergilenmektedir.

Leyla Gencer Evi Müzesi İstanbul Kültür Sanat Vakfı’nın 2010 yılında taşındığı Nejdet Eczacıbaşı binasının bir bölümünü Leyla Gencer anı bölümü olarak ayırmıştır. 2014 yılında ise koleksiyon daha çok insana ulaşması amacıyla Bakırköy Belediyesi tarafından yaptırılan Leyla Gencer Opera ve Sanat Merkezi’ne süresiz olarak ödünç verilmiştir. Leyla

---

³³ <http://www.alimoglukultursanat.org/muzik-muzesi.html>

Gencer'in Milano'daki evinin canlandırıldığı müzede sanatçının kişisel eşyaları sergilenmektedir.

Barış Manço Müzesi Kadıköy Belediyesi'nin ve Manço'nun ailesi ile ortak çalışmasıyla 2010 yılında açılmıştır. Kadıköy Moda'da bulunan kendi evi müzeye dönüştürülmüştür. Manço'nun kişisel eşyalarının sergilenmektedir.

Dimitri Kantemir Evi Müzesi 18.yüzyıl Türk Müziğinin önemli bestecisi olan Kantemir 1687-1710 yılları arasında İstanbul'da yaşamıştır. Avrupa Birliği ve Fatih Belediyesi'nin birlikte yürüttüğü Fener Balat iyileştirme programı ile restore edilen müze 2007 yılında açılmıştır. Günümüze gelindiğinde ise müze materyal olarak boş sayılmaktadır ve kafeye dönüşmüştür.

Bodrum Zeki Müren Müzesi Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olan müzik temalı müzelerin başında gelmektedir. Zeki Müren'in yaşamının son yıllarını geçirdiği Bodrum'daki evi Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından restore edilerek müzeye dönüştürülmüştür. Müze'de sanatçının kişisel eşyaları sergilenmektedir.

Âşık Veysel Müzesi Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olan ilk müzik temalı müze özelliğini göstermektedir. Sivas'ın Şarkışla ilçesinin Sivrialan köyündeki evi 1979 yılında kamulaştırılmış 1982 yılında müzeye dönüştürülmüştür. 2012 yılında restorasyon geçirmiştir. Müze'de Âşık Veysel'in kişisel eşyaları sergilenmektedir.

İbrahim Tatlıses Müzesi, Şanlıurfa Harrankapı'da Yasin'in Kahvesi isimli mekân Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından kamulaştırılarak Müzik Müzesi'ne dönüştürülmüştür. Belediye Meclisi kararıyla müzeye İbrahim Tatlıses'in ismi verilmiştir. Müze'de İbrahim Tatlıses dışında birçok Şanlıurfalı müzisyenler ile ilgili materyaller bulunmaktadır.

Bela Bartok Müzesi, Bela Bartok'un Osmaniye'de yaptığı derleme çalışmaları ile ilgili materyallerin sergilendiği müze 2010 tarihinde Osmaniye Cebelibereket Kültür Merkezinde yer almaktadır. Müze Osmaniye Belediyesi'nin girişimleriyle açılmıştır.

Sanal Müzik Müzesi, açılmak istenen müzik müzesi bir türlü açılmayınca dönemin yetkilileri, en azından müzik müzesi projesi sanal olarak sergilensin amacıyla bu siteyi oluşturmuşlardır. Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı bir internet sitesinde yalnızca müzenin iç planının yer aldığı bir fotoğraftan ibarettir.

Diğer Müzik Temalı Müzeler hakkında kısa bilgilerden sonra detaylı incelediğimiz üç müze için değerlendirme yapacak olursak; üç müze sergileniş teması ve özelliği olarak birbirinden farklıdır. Ahmet Adnan Saygun Müzesi bestecinin kişisel sergisi olma özelliğini göstermektedir. Bestecinin kişisel yazılı belge arşivinin envanter defteri kaydı olmaması müzesinin en büyük eksikliğidir diyebiliriz. Bunun dışında müzenin belirli bir ziyaret planının olmaması ve özel izinle müzenin gezilmemesi diğer bir olumsuz noktadır. Aynalıkavak Musiki Müzesi devletin en önem verdiği müze olarak nitelendirilmektedir ancak; müze denize yakın olduğu için çalgıların zarar görme olasılığı oldukça fazladır. Sergilenecek müzik materyallerinin azlığı ve sergilenen materyallerin ayrıntılı gözlemlenememesi de önemli bir sorundur. Müziksev ise sergilenen materyallerin sanatsal yönlerinin öne çıkartmış bir müzedir. Sergilenen materyaller ise özel tasarlanan bölümlerde ayrıntılarıyla görülmektedir. Üç müzeyi ayrı ayrı değerlendirdiğimizde bir sonuca varmak oldukça zordur. Ama müzecilik tanımından yola çıkarsak bu üç müzede Kültür ve Turizm Bakanlığının tanımına tamamen karşılık vermemektedir. Örneğin Müziksev halkın beğenisine önem verirken kültürel birikimin zenginleşmesi kısmına çok önem vermemiştir. Tam tersi bir durumda Ahmet Adnan Saygun Müzesi kültürel birikimi zenginleştirirken bunu halka sunmaktan uzak bir politika izlemektedir. Yine bu üç müzede araştırmacıların çalışmalarına tam olarak cevap vermemektedir. İncelediğimiz müzeler ülkemizin müzik kültürü birikimini tam olarak yansıtamadığı ve aktaramadığı görülmektedir.

1996 yılında yola çıkılan ve aradan 23 yıl geçmesine karşı Türkiye'nin müzik müzesi macerası devam etmektedir. Anadolu toprakları içinde yaratılan ve insanlarımızın kültürel potansiyeli hakkında yüksek birikim ve veri olma özelliği taşıyan kültürümüz ve müzik mirasımızın korunarak gelecek nesillere aktarılması bir zorunluluktur. Bu zorunluluğu yerine getirebilmesi için en temel şart devlet desteğinin olmasıdır. 2013 yılına kadar somut bir girişim olmamıştır. 2013 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarının girişimleriyle açılan Afyon İbrahim Alimoğlu Müzik Müzesi Türkiye'de müzik müzeciliğine farklı bir heyecan getirmiştir. 17.06.2018 tarihinde Adalet ve Kalkınma Partisi Büyük İstanbul Mitinginde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan “Ülkemizin birçok şehrinde tematik müzeler yapıyoruz, inşallah. İstanbul'da müzik müzesi ve sikke müzesi kuracağız” diye konuşmuştur. Bu konuşmadan sonra müzik müzesi projesi yeniden gündeme gelerek girişimlere başlanmıştır.

EK: İstanbul Müzik Müzesi Açılması İçin Bakanlar Kurulu Kararı

15 Ağustos 2006 SALI

Resmî Gazete

Sayı : 26260

BAKANLAR KURULU KARARI**Karar Sayısı : 2006/10830**

Kültür ve Turizm Bakanlığının taşra teşkilatında İstanbul İli'nde Müzik Müzesi Müdürlüğü kurulması; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Devlet Personel Başkanlığının görüşüne dayanan adı geçen Bakanlığın 17/5/2006 tarihli ve 78787 sayılı yazısı üzerine, 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendine göre, Bakanlar Kurulu'na 31/7/2006 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Ahmet Necdet SEZER

CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

A. GÜL	A. ŞENER	M. A. ŞAHİN	B. ATALAY
Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bakanı
A. BABACAN	M. AYDIN	N. ÇUBUKÇU	K. TÜZMEN
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
C. ÇİÇEK	M. V.GÖNÜL	A.AKSU	K. UNAKITAN
Adalet Bakanı	Milli Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı	Maliye Bakanı
H. ÇELİK	F. N.ÖZAK	R.AKDAĞ	B. YILDIRIM
Milli Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskan Bakanı	Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
M. M. EKER	M. BAŞESGİOĞLU	A. COŞKUN	
Tarım ve Köy İşleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı	
M.H.GÜLER	A. KOÇ	O. PEPE	
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	Kültür ve Turizm Bakanı	Çevre ve Orman Bakanı	

KAYNAKÇA

Demir, C. (1998). *Müze Pazarlaması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Eskişehir.

Droysan-Reber, Dogmar. (1996). *The Museum of Musical Instruments: Its History and Functions*. Musikinstrumenten-Museum. Berlin: Westermann.

Ginsburg, Mairesse, (1997) “Defining a Musuem: Suggestions For An Alternative Approach”, *Museum Management and Curatorship* 16, 15-33.

<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.1006.5375&rep=rep1&type=pdf>

Gün, B. (2008) *Collection Management Policy for a Musical Instruments Museum [Müzik enstrümanları müzesi için koleksiyon yönetim politikası]*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Koç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü: İstanbul.

Kartaler Çınar, Y. (2009). *Müzecilik Eğitiminde Yeni Eğilimler Türkiye’de Müzecilik ve Mesleki Eğitim*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı Müzecilik Yüksek Lisans Programı: İstanbul.

Shweibenz, Werner. (2004). “The Development of Virtual Museums”, *ICOM News* Vol. 57, No. 3.

Moore, Kenneth. (2011). Türkiye’de Müzik Kültürü Kongresi Bildirileri, T.C. Başbakanlık Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları: Ankara.

Uçankuş, Hasan Tahsin. (2001). *Bir İnsan ve Uygarlık Bilimi Arkeoloji*. Kültür Bakanlığı Yayınları: Ankara.

Uslu, Ö. (2008). *İlköğretim İkinci Kademesi Görsel Sanatlar Derslerinde Müze İle Eğitimin Etkileşimli (İnteraktif) Ortamda Gerçekleştirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı: Ankara.

“In” Mardaga, P. (2000). *Visitor’s Guide*. Mardaga: Belgique.

İnternet Kaynakları

<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,43252/muzecilik-faaliyetleri.html>

(ErişimTarihi:20.02.2012)

<http://teftis.kulturturizm.gov.tr/TR,14442/muzeler-ic-hizmetler-yonetmeligi.html>

(Erişim Tarihi: 25.02.2012)

<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,43034/tarihce.html> (Erişim Tarihi 05.03.2012)

<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,43980/ozel-muzeler.html> (Erişim Tarihi 07.03.2012)

(<http://www.kultur.gov.tr/TR-96600/muzeler.html>) Erişim Tarihi(28.11.2018)

<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR-43253/bakanligimiza-bagli-muzeler.html>

(Erişim Tarihi: 26.11.2018)

<http://dosim.kulturturizm.gov.tr/TR/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF3143C82B0599388A> (Erişim Tarihi: 06.03.2012)

<http://www.kulturturizm.gov.tr/TR,28897/muzeler.html> (Erişim Tarihi: 09.03.2012)

<http://www.millisaraylar.gov.tr/portalmain/Palaces.aspx?SarayId=6> (02.03.2012)

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fc605f6c18c31.86001636 (Erişim Tarihi: 20.02.2012)

<http://www.tbmm.gov.tr/d22/2/2-0449.pdf> (Erişim Tarihi:28.02.2012)

<http://www.tbmm.gov.tr/d24/2/2-0092.pdf> (Erişim Tarihi:28.02.2012)

<http://www.tbmm.gov.tr/genser/e5.html> (Erişim Tarihi: 28.02.2012c)

<http://www.vgm.gov.tr/sayfa.aspx?Id=3> (Erişim Tarihi: 03.03.20012)

<http://www.alimoglukultursanat.org/muzik-muzesi.html> (Erişim Tarihi:24.11.2018)